

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กด้านการผลิตสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้ สังกัดเทศบาลตำบลเปือยน้อย อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผล

จากการศึกษาการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กด้านการผลิตสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้ สังกัดเทศบาลตำบลเปือยน้อย อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ ดังนี้

1. สภาพการผลิตสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตและใช้สื่อขาดประสบการณ์ ในการผลิต และใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้
2. การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการผลิตสื่อ และใช้สื่อการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า การดำเนินการในการพัฒนาครั้งที่ 1 โดยใช้ กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศติดตามทำให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจใน กระบวนการผลิตและใช้สื่อประกอบการสอน สามารถเข้าใจกระบวนการและขั้นตอนการผลิต สื่อ 7 ด้าน คือ การศึกษาสภาพความต้องการ การวิเคราะห์และคัดเลือกสื่อ การวางแผนการผลิต การผลิตสื่อต้นแบบ การทดลองใช้ การปรับปรุงแก้ไข และการผลิตสื่อเพื่อนำไปใช้จริง แต่ยัง ขาดความสมบูรณ์ด้านการจัดทำแบบประเมินผลก่อนและหลังเรียน และการผลิตสื่อ ยังไม่ ครอบคลุมเนื้อหา จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศ ติดตามผลการทำงานในการพัฒนาครั้งที่ 2 ทำให้ บุคลากรมีการผลิตสื่อการเรียนรู้ได้สมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น นักเรียนมีความสนใจและพยายาม

เรียนรู้เนื้อหาจากสื่อที่นำมาใช้ มีการปรับปรุงแก้ไขสื่อที่ใช้ในการสอน เพื่อสร้างความสนใจให้กับเด็ก

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้สังกัดเทศบาลตำบลเป็อยน้อย อำเภอเป็อยน้อย จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่มีความสำคัญและมีความเหมาะสมกับการอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการผลิตสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ขาดประสบการณ์ในการผลิตและใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเกิดจากครูผู้ดูแลเด็กไม่ได้รับการส่งเสริมความรู้ ทำให้ขาดความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในการผลิตสื่อทำให้สื่อไม่มีคุณภาพ ไม่สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก สอดคล้องกับการศึกษาของประภัสสร ประทุมตา (2550 : 83-85) ได้ดำเนินการการพัฒนานุเคราะห์ด้านการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลนาจารย์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ก่อนการดำเนินการพัฒนา กลุ่มผู้ร่วมวิจัยขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยเฉพาะด้านสื่อการเรียน และยุเรศ นิกภาพฤกษ์ (2554 : 89-90) ได้ศึกษาการพัฒนานุเคราะห์ในการจัดทำสื่อฝึกประสบการณ์หนังสือสำหรับเด็กเพื่อจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคำเตย สังกัดเทศบาลคำเตย อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการพัฒนา กลุ่มผู้ร่วมวิจัยยังขาดประสบการณ์ และทักษะในการสร้างสื่อหนังสือสำหรับเด็กให้เด็กมีความสนใจสื่อที่ครูใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อบางเล่มยังไม่สามารถนำไปบูรณาการการสอนให้สอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์ได้

2. การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก ด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้ สังกัดเทศบาล ตำบลเป็อยน้อย อำเภอเป็อยน้อย จังหวัดขอนแก่น แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศติดตาม โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการผลิตสื่อการเรียนการสอนตามกรอบการศึกษา 7 ขั้นตอนทำให้นักลากรเกิดความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น มีความตระหนักและเห็นคุณค่า เห็นความสำคัญในการผลิตสื่อและการใช้สื่อ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะพัฒนาตนเอง และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ

กิ่งมณี วาโย (2553 : 97) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน ระดับปฐมวัย เทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการสอนทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนระดับปฐมวัยเพิ่มขึ้น เอกภพ จันทร์กลั่น (2553 : 74) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการผลิตและใช้สื่อประกอบการสอน โรงเรียนบ้านนาพุ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า การใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจสามารถปฏิบัติได้ และจันทิพย์ เพิ่มสิน (2554 : 96) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน โรงเรียนเทศบาล 6 นครอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาบุคลากร โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน ทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจสามารถผลิต ใช้สื่อการสอนประเภทชุดการสอน และนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ได้ดีขึ้น จากการ ใช้กลยุทธ์ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน โดยการใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน (PAOR) ตามแนวคิดของเคมมิส และแม็กแท็กการ์ด ประกอบไปด้วยการวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) สามารถอภิปรายผล ดังนี้

2.1 จากการใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน กำหนดเป้าหมายกำหนดกรอบเนื้อหา กำหนดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการผลิตบทเรียน 7 ขั้นตอนซึ่งแบ่งเป็นกิจกรรมออกเป็น 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 การฝึกอบรมด้านการออกแบบสื่อ เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการออกแบบสื่อ ผลิตสื่อ และใช้สื่อ ซึ่งเป็นการเตรียมสื่ออุปกรณ์ในการขั้นตอนการผลิตสื่อ และครั้งที่ 2 การมอบหมายงานหลังจากการฝึกอบรมการออกแบบสื่อ เพื่อสามารถผลิตสื่อ และนำไปใช้ได้ ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตสื่อ และใช้สื่อตามขั้นตอนทั้ง 7 ขั้นตอน ให้มีคุณภาพตามที่กำหนดได้คนละ 1 ชิ้นงาน สอดคล้องกับแนวคิดที่ สมคิด บางโม (2544 : 92) กล่าวว่า iva การอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นการฝึกอบรมที่ให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ปฏิบัติการฝึกอบรมได้ปฏิบัติจริง โดยทั่วไปจะมีการบรรยายให้ความรู้พื้นฐานก่อนแล้วจึงให้ลงมือปฏิบัติอาจจะเป็นการฝึกการใช้เครื่องมือใหม่ ๆ ประชุมเพื่อช่วยกันสร้างคู่มือหรือประชุมเพื่อสร้างอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น การปฏิบัตินิยมให้ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย ๆ มากกว่าปฏิบัติเป็นกลุ่มใหญ่หรือรายบุคคลเพื่อแก้ปัญหาทางปฏิบัติในระหว่างผู้ที่มีประสบการณ์ในงานนั้นมาแล้ว และมีความสนใจที่จะ

แก้ปัญหาเหล่านั้นร่วมกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของวีระนุช พลแรงฤทธิ์ (2553 : 133) ได้วิจัย การพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอคอนตาล จังหวัดมุกดาหาร ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดูแล เด็กเกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะ และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ บูรณาการ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมี ประสิทธิภาพ และจรรยาณี กุลศรีวันรัตน์ (2553 : 132) ได้ศึกษา การพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วน ท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลบางทรายน้อย อำเภอห้วยน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร พบว่า การพัฒนาผู้ดูแลเด็ก ด้วยกลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า สามารถพัฒนากลุ่มผู้ร่วมวิจัย ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยมากขึ้น

2.2 จากการใช้กลยุทธ์การนิเทศติดตาม เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับ การพัฒนาบทเรียนให้มีคุณภาพของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 10 คน โดยการประชุมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหาแนวทางยุติเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการใช้สื่อ ทำให้กลุ่มผู้ร่วม วิจัยมีความรู้ ความเข้าใจในสามารถผลิตสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้ ตลอดจนสามารถ นำไปใช้และเผยแพร่ด้วยความมั่นใจต่อไป สอดคล้องกับหลักการนิเทศ ที่สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 123) ได้กล่าวถึงการนิเทศซึ่งเป็นกระบวนการ ทำงานอย่างมีแผนงาน เป็นการกระทำที่มีขั้นตอนและต่อเนื่อง เพื่อให้ครูที่ผ่านกระบวนการ นิเทศการศึกษาเกิดความตื่นตัว มีความเข้าใจที่จะใช้วิธีการในการพัฒนาวิชาชีพได้คล่องตัวขึ้น โดยมีการปรับปรุง การเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลาและต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษาของ เอกภพ จันทร์กลิ่น (2553 : 74) การพัฒนาบุคลากรด้านการผลิตและใช้สื่อประกอบการสอน โรงเรียนบ้านนาพู่ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า หลังจากใช้กลยุทธ์การนิเทศ ภายใน ทำให้ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 4 คน สามารถผลิตและใช้สื่อที่มีคุณภาพได้ กิ่งมณี วาโย (2553 : 97) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนระดับปฐมวัย เทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า หลังจากใช้กลยุทธ์การ นิเทศ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ ในการผลิตสื่อและสามารถใช้สื่อในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ได้มีคุณภาพในระดับดี ศิริรักษ์ อรรคชาติ (2555 : 124-125) ได้ศึกษาการพัฒนาครู ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล ใน เขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผลการนิเทศ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถจัด ประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ และสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ได้ และ

ยูวเรศ นิกาทฤศย์ (2554 : 89-90) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการจัดทำสื่อฝึกประสบการณ์ หนังสือสำหรับเด็กเพื่อจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคำเตย สังกัด เทศบาลคำเตย อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายใน ทำให้กลุ่มผู้ ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจและทักษะเพิ่มมากขึ้น สามารถสร้างสื่อฝึกประสบการณ์การเรียนรู้ ที่หลากหลาย และสามารถบูรณาการสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 6 กิจกรรม ได้อย่าง เหมาะสมตามแผนการเรียนรู้ บรรลุความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การดำเนินการงานพัฒนาบุคลากรในการผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โดย พื้นฐานบุคลากรทุกคนต้องการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพ และคุณภาพกระบวนการพัฒนาโดย ยึดหลักวิจัยปฏิบัติการ ควรเปิดโอกาสให้ครู ผู้เรียน ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง และร่วมมือในการ ดำเนินงานทุกขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนแรก ถึงขั้นตอนสุดท้าย จะทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการ ทำงานและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควร กำหนดเป็นนโยบาย เป้าหมาย หรือมาตรการในการปฏิบัติงานให้ชัดเจนในด้านการใช้ เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า โดยการสำรวจข้อมูลสื่อที่มีอยู่แล้วพร้อมทั้งสื่อ ที่ต้องการปรับปรุงพัฒนาให้ทันสมัย เหมาะสมเนื้อหา ในแต่ละสาระการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ มีการผลิตสื่อหรือปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ให้ครบทุกทุกช่วงชั้น

1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมในการผลิตการปรับปรุง สื่อการเรียนรู้โดยการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับ หรืองบประมาณที่หน่วยงานอื่นสนับสนุน เพิ่มเติม เพื่อรองรับการทำงานของครูที่จะมีจำนวนในการผลิตเพิ่มมากขึ้น

1.3 ควรมีการนิเทศ ติดตาม กำกับ ดูแลและประเมินผลการผลิตและการใช้สื่อการ เรียนรู้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยการกำหนดตารางการนิเทศอย่างชัดเจน เพื่อกระตุ้นให้ ครูผู้ดูแลเด็กรู้บทบาทหน้าที่ และกระตุ้นในการใช้และการผลิตสื่อเพิ่มขึ้น

1.4 สนับสนุนให้ครูมีโอกาสไปศึกษาดูงาน อบรมสัมมนา กับสถาบันอื่น ๆ หรือ หน่วยงานอื่นที่จัดทำขึ้น อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อจะได้นำความรู้มาปรับปรุงและพัฒนา การผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ สอดคล้องกับการใช้สื่อที่ผลิต โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาครู เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายยิ่งขึ้น

2.2 ควรให้มีการพัฒนาครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้ให้ครบทุกคนในโรงเรียนเพื่อที่จะได้นำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

2.3 ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบการผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้อื่น ๆ โดยเฉพาะสื่อการเรียนรู้ที่เป็นวัสดุในท้องถิ่น หรือวัสดุเหลือใช้ โดยเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเน้นกระบวนการที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและการใช้สื่อร่วมกัน และสามารถนำไปใช้ได้จริง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY